

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5901

[Total No. of Pages : 4

[6142]-521

T.Y. B.Com.

**356 (D) : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - III
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V) (Special Paper - III)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any Five): [5]

- a) Co-operative principles was adopted in _____ by I.C.A in manchester congress.
 - i) 1964
 - ii) 1995
 - iii) 1934
 - iv) 1994
- b) Human resource management helps to improve _____.
 - i) Production
 - ii) Productivity
 - iii) Profit
 - iv) Power
- c) Which of the following is not a technique of _____ Recruitment.
 - i) Interview
 - ii) Performance Appraisal
 - iii) Psychometric test
 - iv) Ability Test
- d) Co-operative management was originated first in _____.
 - i) Spain
 - ii) France
 - iii) England
 - iv) Japan
- e) To formulate overall policy of co-operative training is an objective of _____.
 - i) Co-operating plan
 - ii) Co-operative formulation
 - iii) Co-operative management
 - iv) Co-op. members
- f) Vaikunthbhai Mehta Institute is situated in _____ city.
 - i) Mumbai
 - ii) Pune
 - iii) Nagpur
 - iv) Thane

P.T.O.

B) Match the following pairs: [5]

A	B
a) Management of Co-operative societies	i) Development of employee
b) Top level management	ii) Selection of alternative
c) Function of H.R.D.	iii) Co-operative management
d) Decision making process	iv) Policy Decisions
e) Co-operative Training	v) Recruitment of employee

Q2) Write Short Notes (Any Two): [10]

- a) Ethics in co-operative management.
- b) Role of co-operative management.
- c) Managerial Development.
- d) Importance of decision making.

Q3) a) Define co-operative management. State its scope. [8]

b) State the evaluation of co-operative management. [7]

Q4) a) State the mechanism of co-operative training. [8]

b) State the process of Decision making in co-operatives. [7]

Total No. of Questions : 4]

P5901

[6142]-521

T.Y. B.Com.

356 (D) : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - III
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V) (Special Paper - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास/

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]**
- i) सहकाराची तत्त्वे आय.सी.ए. ने मॅचेस्टर काँग्रेस मध्ये या वर्षी स्वीकारली.
अ) 1964 ब) 1995
क) 1934 ड) 1994
- ii) मानव संसाधन व्यवस्थापन सुधारण्यास मदत करते.
अ) उत्पादन ब) उत्पादकता
क) नफा ड) ऊर्जा
- iii) खालीलपैकी हे भरतीचे तंत्र नाही.
अ) मुलाखत ब) कामगिरी मुल्यमापन
क) मानसशास्त्रीय चाचणी ड) समता चाचणी
- iv) सहकार व्यवस्थापनाची उत्पत्ती सर्वप्रथम येथे झाली.
अ) स्पेन ब) फ्रान्स
क) इंग्लंड ड) जापान
- v) सहकारातील प्रशिक्षणासाठी सर्वसमावेशक धोरण ठरविणे हे चे उद्दिष्ट आहे.
अ) सहकारातील नियोजन ब) सहकाराची उभारणी
क) सहकारी व्यवस्थापन ड) सहकारी सभासद
- vi) वैकुंठभाई मेहता इन्स्टीट्यूट या शहरात आहे.
अ) मुंबई ब) पुणे
क) नागपूर ड) ठाणे

ब) खालील जोड्या जुळवा.

[5]

अ

ब

- i) सहकारी संस्थांचे व्यवस्थापन
- ii) उच्च स्तरीय व्यवस्थापन
- iii) मानव संसाधन विकास कार्य
- iv) निर्णय घेण्याची प्रक्रिया
- v) सहकारी प्रशिक्षण

- अ) कर्मचारी विकास
- ब) पर्यायांची योग्य निवड
- क) सहकार व्यवस्थापन
- ड) धोरणात्मक निर्णय
- इ) कर्मचारी भरती करणे

प्र.2) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) सहकार व्यवस्थापनातील नैतिकता
- ब) सहकारी व्यवस्थापनाची भूमिका
- क) व्यवस्थापनीय विकास
- ड) निर्णय प्रक्रियेचे महत्त्व

प्र.3) अ) सहकार व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या. तसेच त्याची व्याप्ती सांगा.

[8]

ब) सहकार व्यवस्थापनाचे मुल्यांकन सांगा.

[7]

प्र.4) अ) सहकारातील प्रशिक्षणासाठीची यंत्रणा सांगा.

[8]

ब) सहकारी संस्थेतील निर्णय प्रक्रिया सांगा.

[7]

